

EUROPSKA SREDIŠNJA BANKA

NADZOR BANAKA

Vodič ESB-a o procjeni značajnosti (EGMA)

Procjena značajnosti proširenja i promjena metode internog modela i napredne metode za izračun rizika prilagodbe kreditnom vrednovanju

BANKENTOEZICHT

rujan 2017.

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDŽĪBA

BANKŪ PRIEŽĪŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILLSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHL'AD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Sadržaj

1.	Uvod	4
2.	Sastavnice EGMA-e	6
2.1.	Temeljni elementi	6
2.2.	Dijelovi EGMA-e	6
3.	Razlozi za donošenje EGMA-e	9
3.1.	Održavanje modela	9
3.2.	Proširenja i promjene koje treba provjeriti	9
3.3.	Zaštitni mehanizmi za razvrstavanje u značajnu kategoriju	10
3.4.	Kvantitativne procjene	11
3.5.	Razdoblje promatranja pri kvantitativnoj procjeni značajnosti za IMM	14
3.6.	Ograničenja u odnosu na promjene A-CVA-a koje treba provjeriti	15
3.7.	Razdoblje promatranja pri kvantitativnoj procjeni značajnosti za A-CVA	16
3.8.	Kvalitativne procjene	17
3.9.	Promjene koje „znatno” utječu na kriterij procjene	17
3.10.	Primjeri razvrstavanja	18
4.	Pregled postupka procjene značajnosti	20
5.	Vodič ESB-a o procjeni značajnosti proširenja i promjena metode internog modela i napredne metode za izračun rizika prilagodbe kreditnom vrednovanju	21
	Odjeljak 1.: Predmet	21
	Odjeljak 2.: Kategorije proširenja i promjena	23
	Odjeljak 3.: Načela razvrstavanja proširenja i promjena	24
	Odjeljak 4.: Proširenja i promjene pristupa zasnovanog na IMM-u koje treba provjeriti	25
	Odjeljak 5.: Proširenja i promjene pristupa zasnovanog na IMM-u koji se ne smatraju značajnima	26

Odjeljak 6.: Promjene pristupa zasnovanog na A-CVA-u koje treba provjeriti	26
Odjeljak 7.: Promjene pristupa zasnovanog na A-CVA-u koje se ne smatraju značajnima	28
Odjeljak 8.: Dokumentacija o proširenjima i promjenama	29
6. Prilozi	31
6.1. Prilog I.: Proširenja i promjene pristupa zasnovanog na IMM-u	31
6.2. Prilog II.: Promjene pristupa zasnovanog na A-CVA-u	34

1. Uvod

Uredbom o kapitalnim zahtjevima (CRR)¹ propisano je da nadležno tijelo mora odobriti značajna proširenja i promjene internih modela za kreditni, operativni i tržišni rizik. Europska komisija donijela je regulatorne tehničke standarde za procjenu značajnosti proširenja i promjena pristupa zasnovanog na internim rejting-sustavima (engl. *Internal Ratings-Based Approach*, IRB; dalje u tekstu: IRB pristup) za kreditni rizik, naprednog pristupa (engl. *Advanced Measurement Approach*, AMA) za operativni rizik i pristupa internih modela (engl. *Internal Models Approach*, IMA) za tržišni rizik (vidi poglavlje 2.1.). Na temelju tih regulatornih tehničkih standarda proširenja i promjene internih modela svrstavaju se u značajna proširenja i promjene, za koje je potrebno prethodno odobrenje nadležnog tijela, ili u proširenja i promjene koji nisu značajni, o kojima je potrebno dostaviti obavijest prije ili poslije njihove provedbe (*ex ante* ili *ex post*).

Tekstom CRR-a koji je na snazi nije propisano donošenje sličnih regulatornih tehničkih standarda povezanih s kreditnim rizikom druge ugovorne strane za metodu internog modela (engl. *Internal Model Method*, IMM) i naprednu metodu za izračun rizika prilagodbe kreditnom vrednovanju (engl. *Advanced Method for Credit Valuation Adjustment Risk*, A-CVA). Međutim, treba imati na umu da bi Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) moglo regulirati to područje donošenjem smjernica u skladu s člankom 16. uredbe o EBA-i² ili donošenjem regulatornih tehničkih standarda na temelju budućeg zakonodavstva EU-a.

U skladu s CRR-om kreditne institucije mogu primjenjivati metodu internog modela (IMM) i naprednu metodu za izračun rizika prilagodbe kreditnom vrednovanju (A-CVA) za potrebe izračuna kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik druge ugovorne strane. Ti interni modeli usmjereni su na ugovore o OTC izvedenicama i transakcije financiranja vrijednosnih papira. Izloženosti koje iz njih proizlaze ne izračunavaju se kao u slučaju tradicionalnih kredita, kod kojih je izloženost u velikoj mjeri fiksna. Rezultati tih internih modela uzimaju se u obzir u izračunu kapitalnih zahtjeva u sklopu prvog stupa.

Ovaj je dokument vodič Europske središnje banke (ESB) o procjeni značajnosti (EGMA) za proširenja i promjene modela IMM-a i A-CVA-a. Donesen je u sklopu kontinuiranog preispitivanja odobrenja za primjenu internih pristupa i pokazuje kako ESB namjerava tumačiti postojeći pravni okvir. Služi kao pomoć značajnim institucijama u samoprocjeni značajnosti promjena i proširenja modela IMM-a i A-CVA-a u skladu s mjerodavnim pravnim okvirom. Riječ je o objedinjenom dokumentu koji se treba primjenjivati u cijelosti. Primjena samo pojedinačnih

¹ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012

² Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ

elemenata mogla bi narušiti dosljednost postupka procjene i treba se izbjegavati koliko je god moguće.

Namjera ESB-a nije da EGMA proizvodi pravne učinke. Nijedan dio teksta, konteksta ili sadržaja vodiča ne treba tumačiti na takav način. On služi isključivo kao preporuka institucijama o postupanju unutar mjerodavnog pravnog okvira. Njime se ne utječe na mjerodavno pravo EU-a i nacionalno pravo, ono se ne zamjenjuje i ne stavlja izvan snage.

Preostali dio vodiča ima sljedeću strukturu: u poglavlju 2. predstavljene su sastavnice EGMA-e, u poglavlju 3. opisani su razlozi za njezino donošenje, u poglavlju 4. nalazi se grafički pregled EGMA-e, a poglavlje 5. sadržava sam vodič.

2. Sastavnice EGMA-e

2.1. Temeljni elementi

EGMA se temelji na mjerodavnom pravnom okviru i poziva se na njega u mjeri u kojoj je to moguće. Njezini su temeljni elementi:

1. [CRR](#), i to prije svega:
 - (a) članak 162. stavak 2. točka (i), u skladu s kojim institucija mora dobiti odobrenje nadležnog tijela kako bi mogla odrediti da M iznosi 1
 - (b) članak 383. stavak 5. točka (c), u skladu s kojim ESB ima pravo na ponovnu procjenu multiplikacijskog faktora u sklopu A-CVA-a
2. [Delegirana uredba Komisije \(EU\) br. 529/2014 od 12. ožujka 2014. o dopuni Uredbe \(EU\) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za procjenu značaja proširenja i promjena pristupa zasnovanog na internim rejting-sustavima i naprednog pristupa \(regulatorni tehnički standardi o IRB pristupu\)](#)
3. [Delegirana uredba Komisije \(EU\) 2015/942 od 4. ožujka 2015. o izmjeni Delegirane uredbe \(EU\) br. 529/2014 o dopuni Uredbe \(EU\) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za procjenu značaja proširenja i promjena internih pristupa pri izračunu kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik \(regulatorni tehnički standardi o pristupu internih modela\).](#)

2.2. Dijelovi EGMA-e

EGMA se sastoji od triju dijelova: općeg dijela, dijela o IMM-u i dijela o A-CVA-u.

Opći dio

Opće odredbe EGMA-e nalaze se u odjeljcima 1., 2., 3. i 8. (vidi poglavlje 5.).

U svrhu usklađenosti, struktura općih odredbi EGMA-e slična je strukturi regulatornih tehničkih standarda o IRB pristupu te o pristupu internih modela.

U odjeljku 1. utvrđeno je područje primjene EGMA-e. Kada je riječ o IMM-u, u obzir su uzeta sva proširenja i promjene. Kada je riječ o A-CVA-u, opće odredbe EGMA-e odnose se na tri kategorije:

1. temeljni element 1. (b) iz poglavlja 2.1. za sva proširenja i promjene A-CVA-a

2. dio EGMA-e o IMM-u za proširenja i promjene A-CVA-a koji se podudaraju s proširenjima i promjenama IMM-a
3. regulatorni tehnički standardi o pristupu internih modela za proširenja i promjene A-CVA-a koji se podudaraju s proširenjima i promjenama pristupa internih modela.

Drugom i trećom kategorijom obuhvaćena su sva moguća proširenja A-CVA-a jer se sva njegova proširenja podudaraju s proširenjima IMM-a ili pristupa internih modela.³ U EGMA-i stoga nisu utvrđeni kriteriji za procjenu značajnosti proširenja A-CVA-a. Drugom i trećom kategorijom, međutim, nisu obuhvaćene sve promjene A-CVA-a jer se određene promjene ne podudaraju s promjenama IMM-a ili pristupa internih modela. Promjene A-CVA-a koje nisu obuhvaćene regulatornim tehničkim standardima o pristupu internih modela i dijelom EGMA-e o IMM-u nazivaju se **promjene specifične za A-CVA**. One su moguće kada je riječ o sljedećem:

- metodologiji za odabir razdoblja stresa u sklopu A-CVA-a
- odabiru tržišno impliciranoga gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza
- promjenama metodologije za utvrđivanje (zamjenske) kreditne marže.

U dijelu EGMA-e o A-CVA-u utvrđeni su kriteriji za procjenu značajnosti promjena koje su specifične za tu metodu.

Dio o IMM-u

Dio EGMA-e o IMM-u sastoji se od odjeljaka 4. i 5. te Priloga I. i obuhvaća sva proširenja i promjene IMM-a.

Struktura tog dijela vodiča temelji se na strukturi regulatornih tehničkih standarda o IRB pristupu.

Dio o A-CVA-u

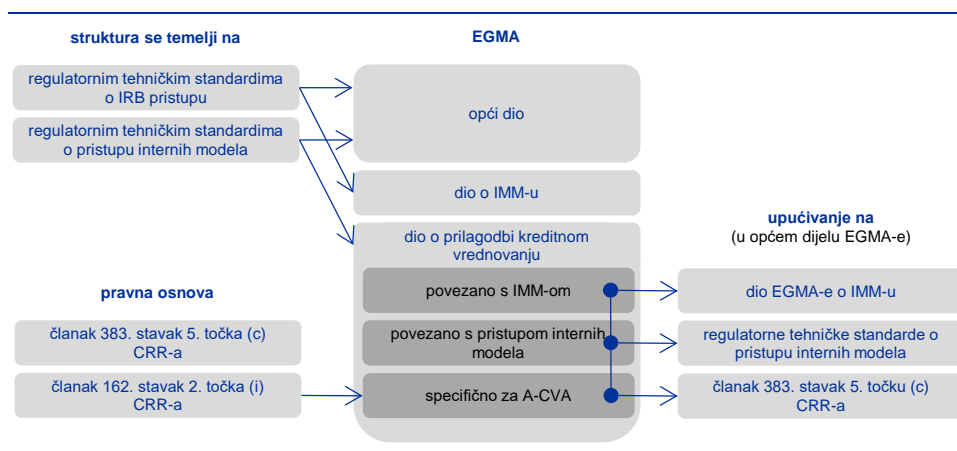
Dio EGMA-e o A-CVA-u sastoji se od odjeljaka 6. i 7. te Priloga II. i obuhvaća promjene specifične za tu metodu.

Struktura tog dijela vodiča temelji se na strukturi regulatornih tehničkih standarda o pristupu internih modela.

Njegovu pravnu osnovu čini temeljni element 1. (a) i (b) iz poglavlja 2.1.

³ Institucije uz odobrenje nadležnog tijela i na temelju pristupa internih modela i metode opisane u dijelu trećem glavi II. poglavlju 6. odjeljcima od 3. do 5. CRR-a mogu A-CVA-om izračunati kapitalni zahtjev za ograničen broj manjih portfelja na koje ne utječu proširenja ili promjene IMM-a.

Slika 1.
Pregled

3. Razlozi za donošenje EGMA-e

CRR-om je propisano da nadležno tijelo mora odobriti značajna proširenja i promjene internih modela za kreditni, operativni i tržišni rizik. U skladu s člancima 143., 312. i 363. CRR-a, EBA je dužna sastaviti regulatorne tehničke standarde, koje će donijeti Europska komisija. Trenutačnim tekstom CRR-a nije predviđeno sastavljanje sličnih regulatornih tehničkih standarda za metodu internog modela (IMM) ili naprednu metodu za izračun rizika prilagodbe kreditnom vrednovanju (A-CVA). ESB stoga smatra da bi institucijama koje izravno nadzire kao pomoć mogle poslužiti upute o tome kako procijeniti značajnost proširenja i promjena internih modela za kreditni rizik druge ugovorne strane i rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju. Postojeći regulatorni tehnički standardi za druge kategorije rizika predviđeni CRR-om po analogiji služe kao osnova ovog vodiča.

U ovom poglavlju opisane su i razjašnjene razlike između strukture EGMA-e i struktura regulatornih tehničkih standarda o IRB pristupu te o pristupu internih modela. Osim toga, objašnjen je način na koji će se procjenjivati promjene IMM-a i promjene specifične za A-CVA. U poglavlju nije navedeno obrazloženje za one dijelove EGMA-e koji su preuzeti iz postojećih regulatornih tehničkih standarda. Naime, ono se već može pronaći u tim aktima (vidi poveznice u poglavlju 2.1.).

3.1. Održavanje modela

Vidi odjeljak 1. stavak 2. EGMA-e.

Područje primjene EGMA-e

Odobrenje nadležnih tijela za primjenu IMM-a odnosi se na metode, procese, kontrole, sustave prikupljanja podataka i IT sustave. Vodičem stoga nisu obuhvaćeni elementi prisutni u sklopu već odobrenih metoda, procesa, kontrola, sustava prikupljanja podataka i IT sustava, kao što su kontinuirana prilagodba modela skupu podataka upotrijebljenom za izračun te ispravljanje grešaka ili manje prilagodbe, potrebne za svakodnevno održavanje IMM-a i A-CVA-a.

3.2. Proširenja i promjene koje treba provjeriti

Vidi odjeljak 2. stavke 1. i 3. EGMA-e.

Razvrstavanje prema EGMA-i

Regulatornim tehničkim standardima o IRB pristupu i o pristupu internih modela određeno je da institucije same procjenjuju značajnost proširenja i promjena IRB

pristupa i pristupa internih modela te svrstavaju njihova proširenja ili promjene u one koje su „značajne” ili „nisu značajne”.

U skladu s EGMA-om institucije same provode procjenu značajnosti proširenja i promjena pristupa zasnovanog na IMM-u i A-CVA-a, koju ESB dopunjuje provjerom proširenja ili promjene. Samoprocjena je prvi korak i može dovesti do razvrstavanja u dvije kategorije: „proširenja i promjene koje treba provjeriti” ili „proširenja i promjene koji nisu značajni”.

O proširenjima i promjenama za koje se smatra da „nisu značajni” obavještava se ESB. Oni se provode u skladu s odjeljkom 2. stavkom 3.

Proširenja i promjene koje treba provjeriti predmet su ESB-ove provjere internih modela, na temelju koje ESB konačno utvrđuje jesu li proširenja i promjene „značajni” ili „nisu značajni”. Institucije ne smiju provesti proširenja ili promjene koje treba provjeriti prije nego što ih ESB obavijesti o svojem zaključku. Kada ESB utvrdi značajnost proširenja ili promjene, instituciji o tome dostavlja odluku. Kada utvrdi da proširenje ili promjena nisu značajni, dostavlja svoje mišljenje o njihovoj provedbi.

Razlozi za uvođenje postupka razvrstavanja

ESB smatra da je za procjenu značajnosti podskupa proširenja i promjena pristupa zasnovanog na IMM-u i na A-CVA-u potrebna provjera ESB-a, kojom se dopunjuju unaprijed utvrđeni kriteriji kvalitativne i kvantitativne procjene iz EGMA-e.

ESB-ovom provjerom internih modela dobivaju se dodatne informacije o značajnosti proširenja ili promjena. U određenim slučajevima takvim pristupom izbjegava se i pokretanje formalnog postupka odlučivanja ESB-a o promjenama koje se na temelju provjere ne smatraju značajnima.

3.3. Zaštitni mehanizmi za razvrstavanje u značajnu kategoriju

Vidi odjeljak 2. stavak 2. EGMA-e.

Procjena značajnosti prema EGMA-i

ESB će provesti provjeru internih modela usmjerenu na proširenja i promjene koje treba provjeriti. Sljedeća proširenja i promjene uvijek će biti svrstani u značajne (zaštitni mehanizam):

1. proširenja pristupa zasnovanog na IMM-u koja treba provjeriti
2. promjene pristupa zasnovanog na IMM-u ili na A-CVA-u kojima se ukupna imovina institucije ponderirana rizikom smanjuje za barem 1 % (taj zaštitni mehanizam uveden je zbog relativno velikog kvantitativnog utjecaja) i

3. proširenja i promjene koji se, na temelju rezultata ESB-ove provjere internih modela, podnose tijelima ESB-a nadležnima za odlučivanje s prijedlogom za odbijanje (jer su ta proširenja i promjene po definiciji značajni).

3.4. Kvantitativne procjene

3.4.1. Proširenja i promjene IMM-a koje treba provjeriti

Vidi odjeljak 4. stavak 1. EGMA-e.

Kvantitativna procjena prema EGMA-i

Potrebno je provjeriti promjene imovine ponderirane rizikom u visini od najmanje 5 % u cjelokupnom portfelju podložnom kreditnom riziku druge ugovorne strane.⁴

Ekvivalent – IRB pristup

Na temelju regulatornih tehničkih standarda o IRB pristupu, proširenja i promjene IRB pristupa značajni su ako njihov kvantitativni utjecaj uključuje sljedeće:

1. smanjenje od najmanje 1,5 % imovine ponderirane rizikom u cjelokupnom portfelju podložnom kreditnom riziku
2. smanjenje od najmanje 15 % imovine ponderirane rizikom obuhvaćene opsegom primjene rejting-sustava.

Obrazloženje razlika

Prvo, kvantitativni prag IMM-a utvrđuje se samo za cjelokupni portfelj institucije podložan kreditnom riziku druge ugovorne strane, dok se kvantitativni prag IRB pristupa, u skladu s regulatornim tehničkim standardima o IRB pristupu, utvrđuje za cjelokupni portfelj institucije podložan kreditnom riziku. Cjelokupni portfelj institucije podložan kreditnom riziku obuhvaća i podskup transakcija povezanih s kreditnim rizikom druge ugovorne strane, s obzirom na to da su i vrijednosti izloženosti koje proizlaze iz kreditnog rizika druge ugovorne strane uključene u izračun imovine ponderirane rizikom za kreditni rizik. ESB smatra da su interni modeli za kreditni rizik i za kreditni rizik druge ugovorne strane različite vrste modela. Prag je stoga utvrđen za cjelokupni portfelj institucije podložan kreditnom riziku druge ugovorne strane, a ne za cjelokupni portfelj podložan kreditnom riziku.

Drugo, povećani su kvantitativni pragovi. Razlozi za to su sljedeći:

⁴ U to nisu uključeni podatci o imovini ponderiranoj rizikom za rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju.

1. granularnost portfelja obuhvaćenih IMM-om manja je od granularnosti portfelja koji se uzimaju u obzir IRB pristupom
2. proširenja i promjene modela IMM-a obično utječu na cjelokupni portfelj podložan kreditnom riziku druge ugovorne strane zbog upotrebe skupova za netiranje, koji uključuju različite kategorije imovine i/ili vrste transakcija, dok će proširenja i promjene modela IRB pristupa možda utjecati samo na jednu kategoriju izloženosti u cjelokupnom portfelju obuhvaćenom IRB pristupom.

Stoga, kada bi se pragovi koji se upotrebljavaju u sklopu IRB pristupa upotrijebili za procjenu na temelju IMM-a, vrlo je vjerojatno da bi sva proširenja i promjene modela bili svrstani u proširenja i promjene koje treba provjeriti. To bi bilo nepotrebno opterećenje za sve uključene strane.

Treće, uvedeni su dodatni pragovi na temelju kojih se u proširenja i promjene koje treba provjeriti svrstavaju ne samo smanjenja imovine ponderirane rizikom već i njezina povećanja. Tri su razloga za uvođenje tih pragova:

1. Proširenja i promjene modela kojima se povećava imovina ponderirana rizikom izračunana IMM-om mogli bi dovesti do znatnog smanjenja kapitalnog zahtjeva za A-CVA (na primjer, zbog smanjenja profila očekivanih izloženosti nakon jednogodišnjeg razdoblja, čak i ako se povećaju izloženosti čije je trajanje kraće od jedne godine).
2. IRB pristup obuhvaća jasno utvrđene kategorije izloženosti, a IMM različite kategorije imovine (npr. kamatne stope i strane valute), na koje jedno proširenje ili promjena modela mogu različito utjecati. Proširenja i promjene modela kojima se povećava ukupna imovina ponderirana rizikom izračunana IMM-om mogli bi dovesti do smanjenja te imovine za određenu kategoriju imovine čiji je obujam u trenutku promatranja manji, no može se povećati u budućnosti, čemu ESB također treba posvetiti pozornost. Stoga je potrebno dodati i prag za povećanja imovine ponderirane rizikom.
3. Kako bi se postiglo kontinuirano razumijevanje proširenja i promjena modela institucije, provjerava se i značajnost proširenja i promjena koje uzrokuju povećanje iznad utvrđenog praga za imovinu ponderiranu rizikom izračunanu IMM-om.

Četvrto, kvantitativni prag utvrđen je samo za cjelokupni portfelj podložan kreditnom riziku druge ugovorne strane, odnosno ne postoji zaseban prag za opseg primjene IMM-a. Dva su razloga zbog kojih nije potrebno utvrditi takav dodatni kvantitativni prag:

1. U sklopu jedinstvenog nadzornog mehanizma (SSM) institucije IMM-om obuhvaćaju najmanje 50 % svoje imovine ponderirane rizikom za kreditni rizik druge ugovorne strane.
2. Uz pretpostavku da je do proširenja ili promjene došlo u društvu kćeri institucije, utjecaj proširenja ili promjene modela IRB pristupa može biti slab na konsolidiranoj razini, ali snažan na razini društva kćeri. Važno je napomenuti da

opseg primjene pojedinih modela IRB pristupa može biti ograničen na društvo kćer. Stoga se regulatornim tehničkim standardima o IRB pristupu zahtijeva uvođenje kvantitativnog praga za opseg primjene rejting-sustava. Nasuprot tomu, model IMM-a koji se upotrebljava za društvo kćer jednak je modelu IMM-a koji se primjenjuje na konsolidiranoj razini.

Razlozi za određivanje praga u odnosu na imovinu ponderiranu rizikom

Pragovi se određuju na razini imovine ponderirane rizikom određenog portfelja. Druga mogućnost bila bi odrediti ih na razini izloženosti (npr. efektivna očekivana pozitivna izloženost). Međutim, izloženosti nisu ponderirane rizikom, što znači da bi promjene jednakih razina izloženosti u jednakoj mjeri pridonijele procjeni značajnosti, bez obzira na to jesu li povezane s pravnim sporazumom s malom vjerojatnošću nastanka statusa neispunjavanja obveza i malim gubitkom zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza ili pravnim sporazumom s visokom vjerojatnošću nastanka takvog statusa i velikim gubitkom koji iz njega proizlazi. Osim toga, efektivnom očekivanom pozitivnom izloženosti po definiciji se ne uzimaju u obzir profili izloženosti nakon isteka jednogodišnjeg razdoblja, a u imovinu ponderiranu rizikom zbog prilagodbe za dospijeće uključeni su cjelokupni profili očekivanih izloženosti.⁵ Ukupno gledajući, imovina ponderirana rizikom smatra se najprikladnijom mjerom rizika za određivanje praga značajnosti.

3.4.2. Proširenja i promjene IMM-a koji nisu značajni i za koje je potrebno *ex ante* obavješćivanje

Vidi odjeljak 5. EGMA-e.

Kvantitativna procjena prema EGMA-i

Nije potrebna kvantitativna procjena.

Ekvivalent – IRB pristup

Riječ je o smanjenju od najmanje 5 % imovine ponderirane rizikom unutar opsega primjene rejting-sustava.

Obrazloženje razlika

Regulatornim tehničkim standardima o IRB pristupu utvrđen je samo kvantitativni prag za opseg primjene rejting-sustava. Međutim, kao što je već spomenuto, za IMM

⁵ To vrijedi pod uvjetom da M ne iznosi 1 u skladu s člankom 162. stavkom 2. točkom (i) CRR-a.

takav prag ne postoji. Kvantitativna procjena opsega primjene IMM-a stoga nije potrebna.

3.4.3. Promjene A-CVA-a koje treba provjeriti

Vidi odjeljak 6. stavak 1. EGMA-e.

Kvantitativna procjena za A-CVA u skladu je s kvantitativnom procjenom za pristup internih modela, kako je utvrđena regulatornim tehničkim standardima o pristupu internih modela.

3.4.4. Mjere koje trebaju ostati nepromijenjene tijekom analiza utjecaja

Vidi odjeljak 4. stavak 4. i odjeljak 6. stavak 5. EGMA-e.

Kvantitativna procjena prema EGMA-i

Očekuje se da mjere⁶ na koje ne utječu razmatrana proširenja ili promjene A-CVA-a ili IMM-a ostanu nepromijenjene tijekom analiza kvantitativnog utjecaja. Na primjer, mjere vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza i gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza trebale bi ostati nepromijenjene prilikom izračuna utjecaja promjene pristupa institucije zasnovanog na IMM-u na imovinu ponderiranu rizikom. Osim toga, prilikom izračuna utjecaja na ukupni kapitalni zahtjev za A-CVA, koji je posljedica promjene metodologije institucije za utvrđivanje zamjenske kreditne marže, očekuje se da metodologija kojom se izvodi tržišno implicirani gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza ostane nepromijenjena.

Obrazloženje

Da bi procjena kvantitativnog utjecaja bila reprezentativna, mjere koje nisu povezane s razmatranim proširenjem ili promjenom pristupa zasnovanog na A-CVA-u ili na IMM-u trebaju ostati nepromijenjene.

3.5. Razdoblje promatranja pri kvantitativnoj procjeni značajnosti za IMM

Vidi odjeljak 4. stavak 3. EGMA-e.

⁶ U tom kontekstu mjera je kvantitativna vrijednost parametra koja utječe na kapitalni zahtjev.

Razdoblje promatranja prema EGMA-i

U EGMA-i je uvedeno razdoblje promatranja za kriterije kvantitativne procjene koja se provodi za IMM.

Razlozi za uvođenje razdoblja promatranja u EGMA-i

Regulatornim tehničkim standardima o IRB pristupu predviđeno je samo jedno promatranje za kriterije kvantitativne procjene. Međutim, imovina ponderirana rizikom izračunana IMM-om volatilnija je od one izračunane IRB pristupom. EGMA-om je stoga uvedeno razdoblje promatranja kako bi se dobili reprezentativni podatci o kvantitativnom utjecaju. Imovina ponderirana rizikom izračunana IMM-om volatilnija je od one izračunane IRB pristupom iz sljedećih razloga:

1. izloženost utvrđena IMM-om može varirati zbog promjena tržišnih podataka
2. izloženost utvrđena IMM-om može varirati zbog aktivnosti trgovanja ili aktivnosti zaštite od rizika koje su u tijeku.

Razdoblje promatranja za kvantitativnu procjenu značajnosti u vezi s IMM-om jednako je onom za kvantitativnu procjenu značajnosti u vezi s A-CVA-om, o kojoj je riječ u poglavlju 3.7.

3.6. Ograničenja u odnosu na promjene A-CVA-a koje treba provjeriti

Vidi odjeljak 6. stavak 1. EGMA-e.

Ograničenja u razvrstavanju promjena A-CVA-a u značajne promjene

U skladu s CRR-om institucije su dužne upotrebljavati model A-CVA-a ako su dobile odobrenje i za svoj model pristupa internih modela (specifični rizik za dužničke instrumente u skladu s člankom 363. stavkom 1. CRR-a) i za svoj model IMM-a. Iz toga proizlazi da za primjenu modela A-CVA-a nije potrebno zasebno početno odobrenje. Promjene koje se odnose samo na A-CVA stoga se mogu provesti bez prethodnog odobrenja te se ne mogu svrstati u značajne promjene. ESB, dakle, neće provjeravati značajnost promjena koje utječu samo na pristup zasnovan na A-CVA-u.

Podskup promjena pristupa zasnovanog na A-CVA-u ne utječe samo na sam taj pristup nego i na odobrenje koje je instituciji potrebno kako bi odredila da je M jednak 1 u skladu s člankom 162. stavkom 2. točkom (i) CRR-a. ESB će provjeriti značajnost takvih promjena A-CVA-a ako one prelaze prag značajnosti utvrđen u odjeljku 6. EGMA-e.

Promjene modela A-CVA-a u slučaju odobrenja za $M = 1$ ⁷

Značajnost se treba provjeriti samo u slučaju promjena specifičnih za A-CVA kojima se prelazi prag značajnosti i utječe na odobrenje za $M = 1$ koje se daje instituciji.

Razlozi za ESB-ovo tumačenje

Kako bi mogle odrediti da je $M = 1$, institucije su u skladu s člankom 162. stavkom 2. točkom (i) CRR-a dužne dokazati ESB-u da su modelom A-CVA-a, odnosno metodologijom za utvrđivanje (zamjenske) kreditne marže, na odgovarajući način riješile pitanje migracijskog rizika. Člankom 162. stavkom 2. točkom (i) CRR-a od institucija se stoga zahtijeva da dobiju odobrenje ESB-a prije nego što odrede da je M jednak 1. Osim toga, kako bi članak 162. stavak 2. točka (i) CRR-a bio u potpunosti učinkovit, ESB smatra da bi institucije kojima je odobreno odrediti da je $M = 1$ trebale zatražiti odobrenje i u slučaju značajnih promjena metodologije za utvrđivanje (zamjenske) kreditne marže, ako se te promjene odnose na druge ugovorne strane za koje je institucija dobila odobrenje za $M = 1$.

3.7. Razdoblje promatranja pri kvantitativnoj procjeni značajnosti za A-CVA

Vidi odjeljak 6. stavak 4. EGMA-e.

Razdoblje promatranja prema EGMA-i

U sklopu razdoblja promatranja za kriterije kvantitativne procjene značajnosti u vezi s A-CVA-om uvedeno je alternativno razdoblje promatranja, koje uključuje tri uzastopna tjedna promatranja ili dva uzastopna mjesečna promatranja.

Razlozi za uvođenje razdoblja promatranja u EGMA-i

Alternativni pristup uveden je za institucije koje ne mogu svakodnevno posuživljavati svoje izračune u sklopu A-CVA-a.

Člankom 383. stavkom 5. točkom (d) CRR-a propisano je da institucije koje primjenjuju A-CVA barem jednom mjesečno moraju izračunati kapitalni zahtjev. Osim toga, predviđeno je tromjesečno regulatorno izvješćivanje.⁸ Ukupno gledajući, institucije bi trebale moći provoditi analize utjecaja na temelju alternativnog pristupa na mjesečnoj osnovi. Ako se promatranje provodi na mjesečnoj osnovi, duljina

⁷ M je parametar dospjeća iz članka 162. CRR-a, koji se upotrebljava u formuli za izračun pondera rizika u sklopu IRB pristupa kako je određena u članku 153. stavku 1. CRR-a.

⁸ Vidi članak 5. stavak (a) točku 1. EBA-inih provedbenih tehničkih standarda o nadzornom izvješćivanju (Provedbena uredba Komisije (EU) br. 680/2014).

razdoblja promatranja povećava se. Dulje razdoblje promatranja potrebno je kako bi se kvantitativnom procjenom značajnosti i dalje dobivali reprezentativni podatci o kvantitativnom utjecaju.

3.8. Kvalitativne procjene

3.8.1. Proširenja IMM-a

Vidi Prilog I. dio I. EGMA-e.

EGMA – proširenja IMM-a

U dijelu EGMA-e o IMM-u navedeni su kriteriji za kvalitativnu procjenu značajnosti proširenja IMM-a, koji se razlikuju od kriterija opisanih u regulatornim tehničkim standardima o IRB pristupu.

Razlozi za uvođenje kriterija

Kriteriji za kvalitativnu procjenu značajnosti proširenja modela IMM-a ne mogu se preuzeti iz modela IRB pristupa zato što im se opseg primjene ne podudara. EGMA stoga sadržava kriterije kvalitativne procjene specifične za IMM.

3.8.2. Promjene IMM-a i A-CVA-a

Vidi Prilog I. dio II. EGMA-e za IMM i Prilog II. za A-CVA.

Kriteriji kvalitativne procjene značajnosti za IMM i A-CVA po definiciji su specifični za te modele.

3.9. Promjene koje „znatno” utječu na kriterij procjene

Vidi odjeljak 6. stavak 1., odjeljak 8. stavak 2. točku (c) i priloge EGMA-i (za proširenja i promjene koje treba provjeriti te proširenja i promjene koji nisu značajni, za koje je potrebno *ex ante* obavješćivanje).

U vodiču se nastoji postići kompromis između pristupa zasnovanog na načelima i sveobuhvatnog pristupa.

Prednost pristupa zasnovanog na načelima jest u tome što se u EGMA-i ne moraju unaprijed navesti i razvrstati sva moguća buduća proširenja i promjene. Njegov je nedostatak taj da način razvrstavanja proširenja ili promjene nije u potpunosti jasan.

Prednosti i nedostaci sveobuhvatnog pristupa suprotni su prednostima i nedostacima pristupa zasnovanog na načelima.

U EGMA-i se za podskup kriterija procjene primjenjuje pristup zasnovan na načelima jer nije moguće sastaviti iscrpan popis svih budućih proširenja i promjena. U sklopu pristupa zasnovanog na načelima upotrebljava se izraz „znatan”, kojim se pobliže opisuju promjene iz odjeljka 6. stavka 1., odjeljka 8. i priloga.

Primjer kriterija procjene kod kojeg se upotrebljava izraz „znatan” može se pronaći u Prilogu I. dijelu II. odjeljku 1. stavku 2., u kojem je metodologija za predviđanje distribucije faktora rizika utvrđena kao kriterij procjene. Ako je promjena u predviđanju distribucije faktora rizika znatna, npr. u slučaju promjene stohastičkog modela krivulja kamatnih stopa iz postupka s log-normalnom distribucijom u postupak s normalnom distribucijom, potrebno je provjeriti značajnost te promjene.

3.10. Primjeri razvrstavanja

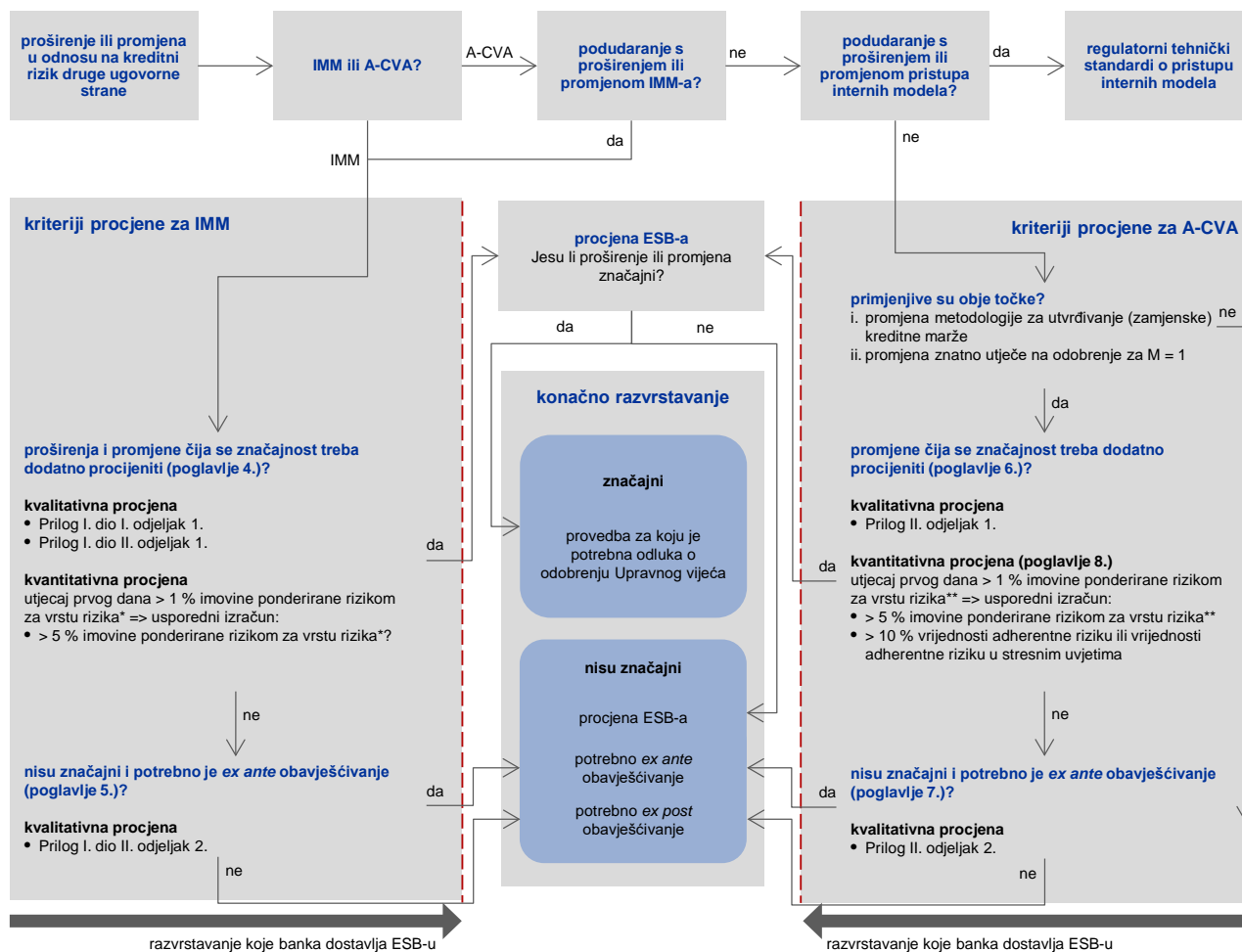
U ovom odjeljku opisano je nekoliko primjera razvrstavanja promjena⁹ modela IMM-a. Svrha je odjeljka objasniti pojmove „održavanje modela” i „znatan”.

Primjeri razvrstavanja u donjoj tablici temelje se isključivo na kriterijima kvalitativne procjene opisanima u vodiču. Konačno razvrstavanje navedenih promjena može varirati ovisno o kriterijima kvantitativne procjene, tj. promjena se može svrstati u promjenu „koju treba provjeriti” premda bi u skladu s isključivo kvalitativnim kriterijima bila svrstana u promjenu „koja nije značajna”.

⁹ Proširenja modela nikada se ne mogu smatrati održavanjem modela.

Promjena modela	Upućivanje na EGMA-u	Razvrstavanje prema EGMA-i
(tromjesečna) ponovna kalibracija parametara modela za predviđanje distribucije faktora rizika	nije primjenjivo	nije primjenjivo; smatra se održavanjem modela
upotreba posebne krivulje kreditne marže umjesto krivulje zamjenske kreditne marže zbog dostupnosti novih tržišnih podataka	nije primjenjivo	nije primjenjivo; smatra se održavanjem modela
dodavanje faktora rizika povezanog s robom ili energijom internom modelu koji već sadržava simulaciju za faktore rizika povezane s robom ili energijom	nije primjenjivo	nije primjenjivo; smatra se održavanjem modela
izmjena granularnosti određenog faktora rizika (npr. više rokova dospjeća u krivuljama kamatnih stopa)	nije primjenjivo	nije primjenjivo; smatra se održavanjem modela
promjene načina uzimanja u obzir inicijalne marže	Prilog I. dio II. odjeljak 1. stavak 1. Prilog I. dio II. odjeljak 2. stavak 1.	takve promjene treba provjeriti onda kada se inicijalna marža prvi put uključi u model; naknadne promjene u načelu ne bi bile značajne i za njih bi bilo potrebno <i>ex ante</i> obavješćivanje (npr. ako je promijenjen samo način na koji se inicijalna marža uzima u obzir IMM-om)
dodavanje nove vrste faktora rizika (npr. implicitna volatilnost kamatnih proizvoda), pri čemu skup proizvoda unutar opsega primjene IMM-a ostaje nepromijenjen	Prilog I. dio II. odjeljak 1. stavak 2.	promjena koju treba provjeriti
promjena stohastičkog modela krivulja kamatnih stopa iz postupka s log-normalnom distribucijom u postupak s normalnom distribucijom	Prilog I. dio II. odjeljak 1. stavak 2.	promjena koju treba provjeriti
izmjena izvora podataka koji se upotrebljava za kalibraciju modela	Prilog I. dio II. odjeljak 2. stavak 7.	promjena koja nije značajna i za koju je potrebno <i>ex ante</i> obavješćivanje ako se za znatan dio tržišnih podataka vanjski pružatelj podataka za model zamjenjuje drugim

4. Pregled postupka procjene značajnosti

* dio 3. glava II. poglavlje 6. CRR-a za transakcije izvedenicama i transakcije financiranja vrijednosnih papira uključene u IMM te dio 3. glava II. poglavlje 4. za standardizirane transakcije financiranja vrijednosnih papira

** ukupni kapitalni zahtjev za prilagodbu kreditnom vrednovanju

5. Vodič ESB-a o procjeni značajnosti proširenja i promjena metode internog modela i napredne metode za izračun rizika prilagodbe kreditnom vrednovanju

Namjera ESB-a nije da EGMA proizvodi pravne učinke. Nijedan dio teksta, konteksta ili sadržaja vodiča ne treba tumačiti na takav način. On služi isključivo kao preporuka institucijama o postupanju unutar mjerodavnog pravnog okvira. Njime se ne utječe na mjerodavno pravo EU-a i nacionalno pravo, ono se ne zamjenjuje i ne stavlja izvan snage. EGMA je objedinjen dokument koji se treba primjenjivati u cijelosti. Primjena samo pojedinačnih elemenata mogla bi narušiti dosljednost postupka procjene i treba se izbjegavati koliko je god moguće.

Odjeljak 1.: Predmet

1. Vodič ESB-a o procjeni značajnosti (EGMA) sadržava okvirne kriterije koje je ESB donio za procjenu značajnosti proširenja i promjena metode internog modela (IMM) u skladu s člankom 162.¹⁰ i člancima od 283. do 294. Uredbe (EU) br. 575/2013 (CRR) te proširenja i promjena napredne metode za izračun rizika prilagodbe kreditnom vrednovanju (A-CVA) u skladu s člancima od 381. do 383. i člankom 386. CRR-a.
2. EGMA se ne primjenjuje na kontinuirano usklađivanje IMM-a i A-CVA-a skupu podataka upotrijebljenom za izračun, na ispravljanje grešaka ili na manje prilagodbe potrebne za svakodnevno održavanje pristupa internih modela, koji se pojavljuju u sklopu već odobrenih metoda, procesa, kontrola, sustava prikupljanja podataka i IT sustava.
3. Kada je riječ o IMM-u, kriteriji za procjenu značajnosti svih njegovih proširenja i promjena mogu se pronaći u odjeljku 4. i 5. te Prilogu I. EGMA-i.
4. Kada je riječ o A-CVA-u, čitatelj se upućuje na postojeće propise i dio vodiča o IMM-u ili na kriterije za procjenu značajnosti utvrđene u EGMA-i, kao što je opisano u nastavku:
 - (a) **sva proširenja i promjene A-CVA-a**
U skladu s člankom 383. stavkom 5. točkom (c) CRR-a nadležno tijelo može ponovno procijeniti multiplikacijski faktor koji se primjenjuje u sklopu A-CVA-a ako to smatra potrebnim. U EGMA-i se upućuje na to diskrecijsko pravo za sva proširenja i promjene A-CVA-a.

¹⁰ Od članka 162. uzima se u obzir samo stavak 2. točka (i).

(b) **proširenja A-CVA-a**

Kada je riječ o svim proširenjima A-CVA-a, čitatelj se upućuje na regulatorne tehničke standarde o pristupu internih modela (Uredba (EU) br. 2015/942), kojima se izmjenjuju regulatorni tehnički standardi o IRB pristupu (Uredba (EU) br. 529/2014) i na dio EGMA-e o IMM-u u kojem se opisuju proširenja modela.

(c) **promjene A-CVA-a**

U EGMA-i se navode tri vrste promjena A-CVA-a. U nastavku slijedi njihov opis kao i opis pristupa utvrđivanju kriterija za procjenu značajnosti promjena iz tih triju skupina:

- (i) Prve su promjene A-CVA-a koje se podudaraju s jednom od promjena modela IMM-a. One su opisane u dijelu vodiča o IMM-u koji se bavi promjenama modela.
- (ii) Druge su promjene A-CVA-a koje se podudaraju s jednom od promjena modela pristupa internih modela (dio treći glava II. poglavlje 5. CRR-a). One su opisane u regulatornim tehničkim standardima o pristupu internih modela (Uredba (EU) br. 2015/942), kojima se izmjenjuju regulatorni tehnički standardi o IRB pristupu (Uredba (EU) br. 529/2014).
- (iii) Treće su promjene specifične za model A-CVA-a koje se ne podudaraju ni s promjenama modela IMM-a ni s promjenama modela pristupa internih modela. U odjeljku 6., odjeljku 7. i Prilogu II. utvrđeni su kriteriji za procjenu značajnosti promjena specifičnih za model A-CVA-a. Takvim promjenama smatraju se najmanje sljedeće promjene:
 - promjene metodologije za utvrđivanje kreditne marže u skladu s člankom 383. stavkom 1. CRR-a i promjene metodologije za utvrđivanje zamjenske kreditne marže u skladu s člankom 383. stavkom 7. CRR-a, ako ne proizlaze iz promjene modela pristupa internih modela
 - promjene u odabiru tržišno impliciranoga gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza u skladu s člankom 383. stavkom 7. CRR-a, ako ne proizlaze iz promjena modela pristupa internih modela ili IRB pristupa
 - promjene metodologije za odabir razdoblja stresa u sklopu A-CVA-a u skladu s člankom 383. stavkom 5. točkom (b) CRR-a, ako ne proizlaze iz promjene razdoblja stresa u sklopu IMM-a.

Odjeljak 2.: Kategorije proširenja i promjena

1. Institucije¹¹ svrstavaju proširenja i promjene IMM-a i promjene A-CVA-a u sljedeće kategorije:

- (a) proširenja i promjene koje ESB treba provjeriti
- (b) druga proširenja i promjene o kojima se ESB obavješćuje.

2. Proširenja i promjene koje ESB treba provjeriti u skladu s odjeljkom 2. stavkom 1. točkom (a) ESB konačno svrstava u sljedeće kategorije:

- (a) značajna proširenja i promjene za koje je potrebno odobrenje ili
- (b) proširenja i promjene koji nisu značajni.

Konačno razvrstavanje ovisi o rezultatima ESB-ove provjere. Međutim, sljedeći slučajevi uvijek se svrstavaju u značajne:

- (c) proširenja pristupa zasnovanog na IMM-u koja treba provjeriti
- (d) proširenja i promjene pristupa zasnovanog na IMM-u ili promjene pristupa zasnovanog na A-CVA-u kojima se ukupna imovina institucije ponderirana rizikom smanjuje za barem 1 %
- (e) proširenja i promjene koji se na temelju rezultata ESB-ove provjere internih modela podnose tijelima ESB-a nadležnima za odlučivanje s prijedlogom za odbijanje.

Prije provedbe proširenja ili promjene institucija čeka da ESB učini sljedeće:

- odobri proširenje ili promjenu nakon provjere internih modela (u skladu s člankom 9. uredbе o SSM-u¹²) i faze odlučivanja (u tom slučaju ESB smatra proširenje ili promjenu značajnima) ili
- obavijesti instituciju o tome da proširenje ili promjenu ne smatra značajnima; u takvoj obavijesti ESB može izložiti svoje mišljenje o proširenju ili promjeni.

3. Institucije svrstavaju proširenja i promjene iz odjeljka 2. stavka 1. točke (b) u sljedeće kategorije:

- (a) proširenja i promjene koji nisu značajni i o kojima se obavješćuje prije njihove provedbe (*ex ante*)

¹¹ Za potrebe EGMA-e izraz „institucija” odnosi se samo na (a) matičnu instituciju grupe ili (b) pojedinačne institucije koje ne pripadaju grupi na koju se primjenjuju konsolidirani kapitalni zahtjevi ili one čija matična institucija ima sjedište izvan područja obuhvaćenog SSM-om.

¹² Uredba Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija

- (b) proširenja i promjene koji nisu značajni i o kojima se obavještuje nakon njihove provedbe (*ex post*).

Odjeljak 3.: Načela razvrstavanja proširenja i promjena

1. Razvrstavanje proširenja i promjena pristupa zasnovanog na IMM-u provodi se u skladu s ovim odjeljkom i odjeljcima 4. i 5.

Razvrstavanje promjena A-CVA-a provodi se u skladu s ovim odjeljkom i odjeljcima 6. i 7.

2. Institucije koje izračunavaju kvantitativni utjecaj proširenja ili promjene primjenjuju sljedeću metodologiju:
 - (a) za potrebe procjene kvantitativnog utjecaja institucije upotrebljavaju najnovije dostupne podatke
 - (b) ako precizna procjena kvantitativnog utjecaja nije izvediva, institucije umjesto nje provode procjenu utjecaja na temelju reprezentativnog uzorka ili drugih pouzdanih metoda zaključivanja
 - (c) za promjene koje nemaju izravan kvantitativni utjecaj, kao što su organizacijske promjene, promjene internih procesa ili promjene procesa upravljanja rizicima, ne izračunava se kvantitativni utjecaj, kako je utvrđeno u odjeljku 4. za pristup zasnovan na IMM-u ili odjeljku 6. za pristup zasnovan na A-CVA-u.
3. Jedno proširenje ili promjena ne može se podijeliti na nekoliko promjena ili proširenja potencijalno manje značajnosti.
4. Nekoliko različitih proširenja ili promjena ne može se spojiti u jednu promjenu ili proširenje potencijalno manje značajnosti.
5. U slučaju dvojbe, institucije u sklopu samoprocjene svrstavaju proširenja i promjene u kategoriju odgovarajuće najveće značajnosti.
6. Institucija može zatražiti da se proširenje ili promjena koje je potrebno provjeriti konačno svrstaju u značajnu kategoriju. ESB će takav zahtjev institucije uzeti u obzir, no ne obvezuje se na njegovo ispunjenje.
7. ESB instituciju obavještuje o konačnom razvrstavanju proširenja i promjena koje treba provjeriti, odnosno o njihovoj značajnosti.
8. Nakon što ESB odobri značajno proširenje ili promjenu, institucije izračunavaju kapitalne zahtjeve na temelju odobrenog proširenja ili promjene od datuma određenog u novom odobrenju. Ako se proširenje ili promjena ne provedu u roku određenom u ESB-ovoj obavijesti o odobrenju, ESB i institucija moraju poduzeti daljnje korake.

9. Nakon što ESB provjeri proširenje ili promjenu i obavijesti instituciju da ih ne smatra značajnima, institucija izračunava kapitalne zahtjeve na temelju proširenja ili promjene od datuma određenog u obavijesti. Ako se proširenje ili promjena ne provedu u roku određenom u ESB-ovoj obavijesti, ESB i institucija moraju poduzeti daljnje korake.
10. Ako je o proširenju ili promjeni potrebno prethodno obavijestiti ESB i ako institucije nakon obavješćivanja odluče da neće provesti to proširenje ili promjenu, one obavješćuju ESB o toj odluci bez nepotrebnog odgađanja.

Odjeljak 4.: Proširenja i promjene pristupa zasnovanog na IMM-u koje treba provjeriti

1. Proširenja¹³ i promjene pristupa zasnovanog na IMM-u podnose se ESB-u radi provjere značajnosti ako ispunjavaju bilo koji od sljedećih uvjeta:
 - (a) ubrajaju se u bilo koje od proširenja opisanih u Prilogu I. dijelu I. odjeljku 1.
 - (b) ubrajaju se u bilo koju od promjena opisanih u Prilogu I. dijelu II. odjeljku 1.
 - (c) dovode do:
 - (i) promjene apsolutne vrijednosti od najmanje 1 % ukupnih iznosa izloženosti institucije ponderiranih rizikom za kreditni rizik druge ugovorne strane (u skladu s dijelom trećim glavom II. poglavljima 6. i 4. (samo za transakcije financiranja vrijednosnih papira) CRR-a), izračunane za prvi radni dan testiranja utjecaja proširenja i
 - (ii) promjene apsolutne vrijednosti od najmanje 5 % ukupnih iznosa izloženosti institucije ponderiranih rizikom za kreditni rizik druge ugovorne strane.
2. U smislu odjeljka 4. stavka 1. točke (c) i u skladu s odjeljkom 3. stavkom 2., utjecaj bilo kojeg proširenja ili promjene odgovara sljedećem omjeru:
 - (a) u brojniku je razlika između iznosa izloženosti ponderiranih rizikom za kreditni rizik druge ugovorne strane izračunanih prije i nakon proširenja ili promjene
 - (b) u nazivniku su ukupni iznosi izloženosti ponderirani rizikom za kreditni rizik druge ugovorne strane izračunani prije proširenja ili promjene.
3. U smislu odjeljka 4. stavka 1. točke (c) podtočke (ii), omjer iz odjeljka 4. stavka 2. izračunava se za jedno od sljedećih razdoblja (a) ili (b), i to za ono koje je kraće, pri čemu se upotrebljava najveća apsolutna vrijednost procijenjena u odabranom razdoblju:

¹³ U skladu s odjeljkom 2. EGMA-e, proširenja iz odjeljka 4. svrstat će se u značajna proširenja nakon provjere internih modela.

- (a) 15 uzastopnih radnih dana počevši od prvog radnog dana testiranja utjecaja proširenja ili promjene, pod uvjetom da je moguć dnevni izračun primjenom IMM-a, što podrazumijeva i svakodnevno posuvremenjivanje profila očekivanih izloženosti.

Ako institucije ne mogu dnevno izračunavati nove izloženosti riziku, alternativno rješenje mogu im biti tri uzastopna tjedna promatranja.

Ako institucije ne mogu dnevno ni tjedno izračunavati nove izloženosti riziku, alternativno rješenje mogu im biti dva uzastopna mjesečna promatranja.

Ako se promatranja ne provode na dnevnoj osnovi, institucije dokazuju da su dani koje su odabrale za promatranje reprezentativni za njihov portfelj.

- (b) sve dok izračun omjera iz odjeljka 4. stavka 2. ne dovede do utjecaja koji je jednak postotku ili veći od postotka iz odjeljka 4. stavka 1. točke (c) podtočke (ii).

4. U smislu odjeljka 4. stavka 1. točke (c), određivanje omjera iz odjeljka 4. stavka 2. odnosi se, ako je to moguće, samo na utjecaj proširenja odnosno promjene modela IMM-a. Ako u sklopu analiza utjecaja dođe do promjene mjera koje nisu mjere IMM-a, obavijest o tome dostavlja se ESB-u i institucije objašnjavaju zašto te mjere nisu ostale nepromijenjene.

Odjeljak 5.: Proširenja i promjene pristupa zasnovanog na IMM-u koji se ne smatraju značajnima

Proširenja i promjene koji nisu obuhvaćeni odjeljkom 4., ako su opisani u Prilogu I. dijelu II. odjeljku 2., svrstavaju se u proširenja i promjene koji nisu značajni i ESB se o njima obavješćuje barem dva tjedna prije njihove provedbe.

O svim drugim proširenjima i promjenama ESB se obavješćuje nakon njihove provedbe najmanje jednom godišnje.

Odjeljak 6.: Promjene pristupa zasnovanog na A-CVA-u koje treba provjeriti¹⁴

1. Promjene A-CVA-a podnose se ESB-u radi provjere značajnosti ako ispunjavaju bilo koji od sljedećih uvjeta:
- (a) ako je instituciji odobreno da u skladu s člankom 162. stavkom 2. točkom (i) CRR-a odredi da M iznosi 1, one u vezi s tim odobrenjem

¹⁴ U ovom su odjeljku utvrđeni kriteriji za procjenu značajnosti onih promjena A-CVA-a koje ispunjavaju uvjete iz odjeljka 1. stavka 4. točke (c) podtočke (iii) EGMA-e.

znatno utječu na modeliranje rizika prilagodbe kreditnom vrednovanju za druge ugovorne strane i

(b) obuhvaćene su bilo kojom od promjena opisanih u Prilogu II. odjeljku 1. ili

(c) dovode do:

(i) promjene apsolutne vrijednosti od najmanje 1 % (izračunane za prvi radni dan testiranja utjecaja promjene) jedne od odgovarajućih vrijednosti rizika iz članka 383. stavka 5. točaka (a) ili (b) CRR-a povezanih s opsegom primjene A-CVA-a na koji se odnosi vrijednost rizika i

(ii) promjene od najmanje 5 % ukupnog kapitalnog zahtjeva za prilagodbu kreditnom vrednovanju, tj. zbroja vrijednosti rizika iz članka 383. stavka 5. točaka (a) ili (b) CRR-a pomnoženog s primijenjenim multiplikacijskim faktorom iz članka 383. stavka 5. točke (c) CRR-a i kapitalnih zahtjeva u skladu s člancima 384. i 385. CRR-a ili

(iii) promjene od najmanje 10 % barem jedne od odgovarajućih vrijednosti rizika iz članka 383. stavka 5. točaka (a) ili (b) CRR-a povezanih s opsegom primjene A-CVA-a na koji se odnosi vrijednost rizika.

2. U smislu odjeljka 6. stavka 1. točke (c) podtočaka (i) i (iii) te u skladu s odjeljkom 3. stavkom 2., utjecaj bilo koje promjene vrijednost je omjera utvrđenog u nastavku (za odjeljak 6. stavak 1. točku (c) podtočku (iii) omjer je najveća apsolutna vrijednost procijenjena u razdoblju iz odjeljka 6. stavka 4.):

(a) u brojniku je razlika između vrijednosti rizika iz članka 383. stavka 5. točaka (a) ili (b) CRR-a izračunanih prije i nakon promjene

(b) u nazivniku je vrijednost rizika iz članka 383. stavka 5. točke (a) odnosno točke (b) CRR-a izračunana prije promjene.

3. U smislu odjeljka 6. stavka 1. točke (c) podtočke (ii) i u skladu s odjeljkom 3. stavkom 2., utjecaj bilo koje promjene najveća je apsolutna vrijednost omjera određenog u nastavku, procijenjena u razdoblju iz odjeljka 6. stavka 4.:

(a) u brojniku je razlika između ukupnih kapitalnih zahtjeva za prilagodbu kreditnom vrednovanju (tj. razlika između zbroja vrijednosti rizika iz članka 383. stavka 5. točaka (a) i (b) CRR-a pomnoženog s primijenjenim multiplikacijskim faktorom iz članka 383. stavka 5. točke (c) i kapitalnih zahtjeva u skladu s člancima 384. i 385. CRR-a) izračunanih prije i nakon promjene

(b) u nazivniku je ukupni kapitalni zahtjev za prilagodbu kreditnom vrednovanju (tj. zbroj vrijednosti rizika iz članka 383. stavka 5. točaka (a) i (b) CRR-a pomnožen s primijenjenim multiplikacijskim faktorom iz

članka 383. stavka 5. točke (c) i kapitalnih zahtjeva u skladu s člancima 384. i 385. CRR-a) izračunan prije promjene.

4. U smislu odjeljka 6. stavka 1. točke (c) podtočaka (ii) i (iii), omjeri iz odjeljka 6. stavaka 2. i 3. izračunavaju se za razdoblje (a) ili (b), ovisno o tome koje je od njih kraće:

(a) 15 uzastopnih radnih dana počevši od prvog radnog dana testiranja utjecaja promjene, pod uvjetom da je moguć dnevni izračun primjenom A-CVA-a, što podrazumijeva dnevno posuvremenjivanje (zamjenskih) kreditnih marži i posuvremenjivanje profila očekivanih izloženosti barem jednom tjedno.

Ako institucije ne mogu dnevno izračunavati nove izloženosti riziku, alternativno rješenje mogu im biti tri uzastopna tjedna promatranja.

Ako institucije ne mogu dnevno ni tjedno izračunavati nove izloženosti riziku, alternativno rješenje mogu im biti dva uzastopna mjesečna promatranja.

Ako se promatranja ne provode na dnevnoj osnovi, institucije dokazuju da su odabrani promatrani dani reprezentativni za njihov portfelj.

(b) sve dok izračun jednog od omjera iz odjeljka 6. stavaka 2 i 3. ne dovede do utjecaja koji je jednak postotcima ili veći od postotaka iz odjeljka 6. stavka 1. točke (c) podtočke (ii) odnosno podtočke (iii).

5. Za potrebe odjeljka 6. stavka 1. točke (c) podtočaka (ii) i (iii), određivanje omjera iz odjeljka 6. stavaka 2. i 3. odnosi se, ako je to moguće, samo na utjecaj promjene modela A-CVA-a. Ako u sklopu analize utjecaja dođe do promjene mjera koje nisu mjere A-CVA-a, obavijest o tome dostavlja se ESB-u i institucije objašnjavaju zašto te mjere nisu ostale nepromijenjene.

Odjeljak 7.: Promjene pristupa zasnovanog na A-CVA-u koje se ne smatraju značajnima¹⁵

Promjene pristupa zasnovanog na A-CVA-u koje nisu obuhvaćene odjeljkom 6. svrstavaju se u promjene koje nisu značajne. O njima se obavješćuje na sljedeći način:

1. Promjene koje ispunjavaju uvjete iz odjeljka 6. stavka 1. točke (b) ili (c), ali ne ispunjavaju uvjet iz odjeljka 6. stavka 1. točke (a), svrstavaju se u promjene koje nisu značajne, a ESB se o njima obavješćuje dva tjedna prije njihove planirane provedbe.

¹⁵ U ovom su odjeljku utvrđeni kriteriji za procjenu značajnosti onih promjena A-CVA-a koje ispunjavaju uvjete iz odjeljka 1. stavka 4. točke (c) podtočke (iii).

2. Obavijest o promjenama opisanim u Prilogu II. odjeljku 2. dostavlja se ESB-u dva tjedna prije njihove planirane provedbe.
3. O svim drugim promjenama ESB se obavješćuje nakon njihove provedbe najmanje jednom godišnje.

Odjeljak 8.: Dokumentacija o proširenjima i promjenama

1. Kada je riječ o proširenjima i promjenama IMM-a ili A-CVA-a koje treba provjeriti, od institucija se očekuje da dostave sljedeću dokumentaciju:
 - (a) opis proširenja ili promjene, razloge za odabir i cilj
 - (b) predviđeni datum provedbe
 - (c) opseg izloženosti na koje utječe proširenje ili promjena modela, zajedno s karakteristikama obujma
 - (d) važne tehničke dokumente i dokumente o procesima, kao što je dokumentacija o:
 - (i) kalibraciji pokretača rizika
 - (ii) određivanju cijena transakcija
 - (iii) modeliranju kolaterala
 - (iv) netiranju i pokrivenosti maržom
 - (v) retroaktivnom testiranju
 - (vi) testiranju otpornosti na stres
 - (vii) povratnom riziku
 - (e) izvješća o nezavisnoj provjeri ili validaciji institucije
 - (f) potvrdu da su proširenje ili promjenu odobrila nadležna tijela u sklopu postupka odobravanja koji institucija primjenjuje te datum odobrenja
 - (g) prema potrebi, dokumentaciju o kvantitativnom utjecaju promjene ili proširenja na iznose izloženosti ponderirane rizikom ili kapitalne zahtjeve,¹⁶ koja bi trebala sadržavati sljedeće:
 - (i) kvantitativni utjecaj na minimalni kapitalni zahtjev za rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju, ako je riječ o proširenju ili promjeni IMM-a¹⁷

¹⁶ Tijekom provjere proširenja i promjena koje treba provjeriti ESB može zatražiti dodatne podatke o kvantitativnom utjecaju.

- (ii) prema potrebi, objašnjenje reprezentativnog uzorka ili pouzdane izvedene metodologije u skladu s odjeljkom 3. stavkom 2. točkom (b)
 - (iii) kvantitativni utjecaj na svim razinama na kojima institucija primjenjuje model.
2. Kada je riječ o proširenjima i promjenama koji nisu značajni, institucije zajedno s obaviješću podnose sljedeće:
- (a) dokumentaciju iz odjeljka 8. stavka 1. točaka (a), (b), (c), (f) i (g)
 - (b) predviđeni datum provedbe u slučaju da se obavijest dostavlja prije provedbe; u protivnom, datum provedbe
 - (c) dokaze kojima se podupire procjena institucije u slučajevima kada institucija tvrdi da proširenje ili promjena o kojima je riječ ne utječu znatno na određeni kriterij procjene (odjeljak 6. stavak 1. točka (a) i prilozima).

¹⁷ Premda to ne ulazi u područje primjene ovog vodiča, od institucija se očekuje da dostave podatke o utjecaju na minimalne kapitalne zahtjeve za rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju kada provode proširenja ili promjene odobrene metode za izračun kapitalnih zahtjeva za specifični rizik dužničkih instrumenata u skladu s člankom 363. stavkom 1. CRR-a.

6. Prilozi

6.1. Prilog I.: Proširenja i promjene pristupa zasnovanog na IMM-u

Dio I.: Proširenja IMM-a

Odjeljak 1.: Proširenja koja treba provjeriti¹⁸

1. proširenje opsega primjene IMM-a na:¹⁹
 - (a) izloženosti u dodatnim poslovnim područjima koje se odnose na istu vrstu transakcija, ali koje:
 - (i) podrazumijevaju uključivanje novih upravljačkih procesa povezanih s politikama, procesima i sustavima u skladu s člankom 286. CRR-a ili
 - (ii) utječu na ispunjavanje zahtjeva povezanih s testom upotrebljivosti u skladu s člankom 289. CRR-a
 - (b) izloženosti koje se odnose na dodatnu vrstu transakcija, osim ako je ta dodatna vrsta obuhvaćena odobrenim opsegom primjene IMM-a; to je slučaj ako su ispunjena sljedeća tri uvjeta:
 - (i) pokretači rizika (tj. temeljni tržišni podatci) već su uključeni u potvrđeni IMM u pogledu stohastičkog modeliranja i kalibracije
 - (ii) funkcije za određivanje cijena obuhvaćene su katalogima za određivanje cijena čija je upotreba potvrđena u sklopu IMM-a, uključujući usklađenost sa svim zahtjevima iz članaka 293. i 294. CRR-a (posebno s člankom 294. stavkom 1. točkom (e))
 - (iii) upravljački procesi povezani s politikama, procesima i sustavima u skladu s člankom 286. CRR-a usklađeni su sa zahtjevima povezanima s testom upotrebljivosti u skladu s člankom 289. CRR-a
 - (c) nove vrste pravnih sporazuma koji se odnose na netiranje i pokrivenost maržom ako je za njih potrebno novo ili drugo modeliranje u odnosu na postojeće vrste sporazuma²⁰

¹⁸ U skladu s odjeljkom 2. EGMA-e ta će proširenja nakon provjere internih modela biti svrstana u značajna proširenja.

¹⁹ U skladu s člankom 283. stavkom 1. CRR-a institucije trebaju dobiti odobrenje za nove vrste transakcija.

2. svaki trajni prestanak upotrebe proširenja, primjerice u slučajevima u kojima institucije namjeravaju primjenjivati jednu od standardiziranih metoda na skupove za netiranje, kategorije imovine ili vrste transakcija za koje su dobile odobrenje za upotrebu IMM-a²¹; takvo proširenje može biti potpuno i djelomično.

Dio II.: Promjene IMM-a

Odjeljak 1.: Promjene koje treba provjeriti

1. znatne promjene načina na koji je modelom obuhvaćen učinak postojećih ugovora o marži za izračun pokrivenosti izloženosti u skladu s člankom 285. stavkom 1. CRR-a (uključujući promjene zbog prelaska s pristupa (a) na pristup (b) radi uključivanja učinka pokrivenosti maržom u očekivane izloženosti u skladu s člankom 285. stavkom 1. CRR-a)
2. znatne promjene metodologije za predviđanje distribucije faktora rizika, uključujući promjene u određivanju distribucije predviđanja promjena tržišne vrijednosti skupa za netiranje, promjene u modeliranju struktura ovisnosti (npr. korelacije) i promjene metode koja se primjenjuje u kalibraciji parametara temeljnih stohastičkih procesa
3. znatne promjene metodologije i/ili procesa validacije u skladu s člankom 292. stavkom 6. točkama (a) i (b) i člankom 294. stavkom 1. CRR-a, koje dovode do promjena u načinu na koji institucija procjenjuje integritet IMM-a.

Odjeljak 2.: Promjene koje se ne smatraju značajnima (*ex ante* obavješćivanje)

1. promjene koje nisu znatne, a odnose se na način na koji je modelom obuhvaćen učinak postojećih ugovora o marži za izračun pokrivenosti izloženosti u skladu s člankom 285. stavkom 1. CRR-a (uključujući promjene zbog prelaska s pristupa (a) na pristup (b) radi uključivanja učinka pokrivenosti maržom u očekivane izloženosti u skladu s člankom 285. stavkom 1. CRR-a)
2. promjene koje nisu znatne, a odnose se na metodologiju za predviđanje distribucije faktora rizika, uključujući promjene u određivanju predviđene distribucije za promjene tržišne vrijednosti skupa za netiranje, promjene u modeliranju struktura ovisnosti (npr. korelacije) i promjene metode koja se primjenjuje u kalibraciji parametara temeljnih stohastičkih procesa

²⁰ Nove vrste pravnih sporazuma pravni su sporazumi kod kojih institucije ne mogu dokazati da je dodatna vrsta sporazuma obuhvaćena odobrenim opsegom primjene IMM-a.

²¹ U skladu s člankom 283. stavkom 5. CRR-a institucije trebaju dobiti odobrenje ESB-a za prestanak upotrebe IMM-a i povratak na primjenu drugih metoda iz dijela trećeg glave II. poglavlja 6. odjeljaka od 3. do 5. CRR-a, što uključuje djelomičan povratak.

3. promjene koje nisu znatne, a odnose se na metodologiju i/ili procese validacije u skladu s člankom 292. stavkom 6. točkama (a) i (b) i člankom 294. stavkom 1. CRR-a i dovode do promjena u načinu na koji institucija procjenjuje integritet IMM-a
4. promjene u primjeni razdoblja marže za rizik (tj. promjene metodologije kojom se utvrđuje smatra li se kolateral nelikvidnim ili promjene u određivanju samog razdoblja marže za rizik) u skladu s člankom 285. stavcima od 2. do 5. CRR-a
5. promjene metodologije za modeliranje kolaterala u skladu s člankom 285. stavkom 6. CRR-a i modeliranje vlastitih korektivnih faktora na temelju vrijednosti prihvatljivog kolaterala u skladu s člankom 285. stavkom 7. CRR-a
6. promjene metode za određivanje razdoblja stresa u skladu s člankom 292. stavkom 2. CRR-a
7. znatne promjene u procesima upravljanja kreditnim rizikom druge ugovorne strane u skladu s člankom 286. CRR-a, uključujući:
 - (a) znatne promjene okvira za određivanje limita i izvještajnog okvira koje znatno utječu na odgovarajuće procese odlučivanja institucije
 - (b) znatne promjene IT sustava, koje utječu na postupak izračuna u sklopu internog modela
 - (c) znatne promjene u primjeni komercijalnih modela, ako već nisu posebno obuhvaćene odjeljkom 1.
8. znatne promjene okvira za redovito testiranje otpornosti na stres kojima se smanjuje učestalost i/ili ozbiljnost provedenih testiranja na stres u skladu s člankom 290. CRR-a
9. promjene metodologije za utvrđivanje svih pozicija s općim povratnim rizikom i specifičnim povratnim rizikom u skladu s člankom 291. CRR-a
10. promjene načina na koji se scenariji faktora tržišnog rizika prenose u scenarije vrijednosti portfelja, primjerice promjene u modelima vrednovanja instrumenata koji se upotrebljavaju za izračun osjetljivosti na faktore rizika ili za ponovno vrednovanje pozicija prilikom izračuna vrijednosti rizika, što uključuje prelazak s analitičkih modela za određivanje cijena na modele zasnovane na simulacijama ili promjene unutar ili između Taylorove aproksimacije i potpunog ponovnog vrednovanja.

6.2. Prilog II.: Promjene pristupa zasnovanog na A-CVA-u

Odjeljak 1.: Promjene koje treba provjeriti

1. promjene metodologije za utvrđivanje zamjenskih kreditnih marži u skladu s člankom 383. stavkom 7. točkom (a) CRR-a i Delegiranom uredbom Komisije (EU) br. 526/2014²² koje ne uključuju prilagodbe potrebne za svakodnevno održavanje pristupa zasnovanog na A-CVA-u, kao što su prilagodbe povezane s raspoređivanjem drugih ugovornih strana ili s granularnošću krivulja kreditne marže zbog dostupnosti tržišnih podataka ili sastava portfelja obuhvaćenih A-CVA-om
2. promjene metodologije za utvrđivanje tržišno impliciranoga gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza u skladu s člankom 383. stavkom 7. točkom (a) CRR-a i Delegiranom uredbom Komisije (EU) br. 526/2014 koje ne uključuju prilagodbe potrebne za svakodnevno održavanje pristupa zasnovanog na A-CVA-u, kao što su izmjene tržišno impliciranoga gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza koje se zasnivaju na dostupnosti tržišnih podataka.

Odjeljak 2.: Promjene koje se ne smatraju značajnima (*ex ante* obavješćivanje)

1. promjene metodologije kojom se utvrđuje razdoblje stresa za parametar kreditne marže u skladu s člankom 383. stavkom 5. točkom (b) CRR-a
2. znatne promjene u procesima upravljanja rizikom prilagodbe kreditnom vrednovanju povezane s politikama, procesima i sustavima, u mjeri u kojoj nisu obuhvaćene promjenama u skladu s regulatornim tehničkim standardima o pristupu internih modela (Uredba (EU) br. 2015/942), kojima se izmjenjuju regulatorni tehnički standardi o IRB pristupu (Uredba (EU) br. 529/2014), uključujući:
 - (a) znatne promjene okvira za određivanje limita i izvještajnog okvira koje znatno utječu na odgovarajuće procese odlučivanja institucije
 - (b) znatne promjene IT sustava koje utječu na postupak izračuna internog modela.

²² Delegirana uredba Komisije (EU) br. 526/2014 od 12. ožujka 2014. o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za utvrđivanje zamjenske marže i ograničenih manjih portfelja za rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju

Pokrate

A-CVA	napredna metoda za izračun rizika prilagodbe kreditnom vrednovanju
CRR	uredba o kapitalnim zahtjevima
EBA	Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo
EGMA	Vodič ESB-a o procjeni značajnosti
IMM	metoda internog modela
IRB	zasnovano na internim rejting-sustavima
SSM	jedinstveni nadzorni mehanizam

© **Europska središnja banka, 2017.**

Poštanska adresa 60640 Frankfurt na Majni, Njemačka
Telefon +49 69 1344 0
Mrežne stranice www.bankingsupervision.europa.eu

Sva prava pridržana. Dopušta se reprodukcija u obrazovne i nekomercijalne svrhe uz navođenje izvora.